

CRIPTOMONEDELE ȘI IMPOZITAREA: IMPLICAȚII CONTABILE ȘI JURIDICE

CRYPTOCURRENCY AND TAXATION: ACCOUNTING AND LEGAL IMPLICATIONS

Autor: Dragoș Gabriel MILOȘOVICI

Universitatea Ovidius din Constanța, România

E-mail: gabrielmilosovici@yahoo.com

Autor: Claudia LAZUR

Undergraduate student Universitatea Ovidius din Constanța, România

E-mail: claudia.lorella20@icloud.com

Coordonator științific: Lăcrămioara MANSOUR

Universitatea Ovidius din Constanța, România

ORCHID ID: 0000-0002-6879-982X

E-mail: lacramioarastoian@yahoo.com

Abstract. *Digital currencies provide multiple opportunities for attractive businesses, offering investments and secure transactions through blockchain. Additionally, they can be owned and traded without restrictions on quantity or amount, both by individuals and legal entities, thus simplifying and diversifying payment processing. At the same time, digital payments are vulnerable to cyberattacks, which can affect the confidentiality of personal data.*

The most well-known virtual currency is Bitcoin, invented in 2008 by Satoshi Nakamoto and published in 2009. It opens a new path toward the digital payment system, where peer-to-peer payments can be made almost instantly. Bitcoin has seen a sharp increase, and by eliminating transaction costs and intermediary control, it has encouraged more individuals and businesses to use this cryptocurrency. The purpose of this paper is to present the emergence, nature, regulations, advantages, and disadvantages of cryptocurrencies, as well as their taxation.

Keywords: Cryptocurrencies, investments, blockchain, transactions, taxation, cybersecurity, cryptocurrency, Bitcoin. JEL: M40

INTRODUCTION

Criptomonedele au devenit un subiect de interes global datorită potențialului lor de a transforma sistemele financiare tradiționale. Acestea utilizează tehnologia blockchain pentru a asigura transparența și securitatea tranzacțiilor, oferind o alternativă descentralizată la monedele convenționale. Popularitatea criptomonedelor a crescut exponențial, fiind adoptate atât de investitori individuali, cât și de companii și instituții financiare. În contextul actual, criptomonedele ridică numeroase provocări și oportunități în domeniul fiscal și contabil (A value-based approach to the adoption of cryptocurrencies, 2023). Reglementările variază semnificativ între diferite jurisdicții, iar autoritățile fiscale din întreaga lume încearcă să stabilească politici clare pentru impozitarea acestora (Alsalmi, N., Ullah, S., Rafique, M., 2023). România nu face excepție, confruntându-se cu dificultăți în definirea unui cadru legislativ adecvat pentru criptomonedele. Lucrarea de față își propune să analizeze implicațiile contabile și juridice ale criptomonedelor, concentrându-se asupra aspectelor legate de impozitare. În acest sens, vor fi discutate atât avantajele, cât și dezavantajele utilizării criptomonedelor, precum și impactul acestora asupra mediului economic și fiscal.

Pentru a înțelege impactul criptomonedelor asupra contabilității și impozitării, această lucrare se bazează pe o revizuire a literaturii de specialitate din surse academice, rapoarte guvernamentale și documente de reglementare. Studiul urmărește să identifice principalele tendințe și provocări asociate criptomonedelor, utilizând o metodă calitativă bazată pe analiza comparativă a surselor relevante.

Sursele utilizate includ articole științifice publicate în reviste de specialitate, lucrări academice despre reglementările fiscale și contabile ale criptomonedelor, precum și legislația în vigoare din România și alte țări. De asemenea, sunt analizate documente emise de organizații internaționale, precum Autoritatea Bancară Europeană și Fondul Monetar Internațional, care oferă perspective globale asupra fenomenului criptomonedelor. Prin această abordare, lucrarea își propune să ofere o înțelegere clară și bine fundamentată a modului în care criptomonedele sunt reglementate și impozitate, evidențiind atât aspectele pozitive, cât și provocările existente în acest domeniu aflat în continuă evoluție.

Basic content

Criptomoneda reprezintă un tip de monedă digitală sau virtuală prin care se asigură tranzacții securizate utilizând criptografia, tehnologia blockchain și mecanisme de consens (Fortin, M., Pimentel, E., 2024). Acestea au ca scop implementarea unei ordini financiare lipsite de guverne, respectiv finanțatori și contabili. Criptovalutele pot fi deținute și tranzacționate atât de persoane fizice, cât și de persoane juridice, fără obligația de a justifica suma sau motivul.

Prima criptomonedă apărută a fost Bitcoin, fiind concepută în 2008, iar în 2009 lansată pe blockchain de către Satoshi Nakamoto, pentru a simplifica și diversifica procesul de tranzacționare a plăților. Acesta a fost limitat la 21 de milioane de unități, bazându-se pe principiul cerere-ofertă, astfel încât atunci când moneda este cumpărată, prețul crește, iar când deținătorii o vând, prețul scade. Odată cu trecerea timpului, Bitcoin a înregistrat o creștere bruscă, devenind o monedă importantă la nivel mondial. Începând din anul 2010, unele întreprinderi internaționale au adoptat plățile în Bitcoin, alături de monedele tradiționale. Criptomonedele înfățișează diferite avantaje, cum ar fi: diminuarea costurilor de tranzacție, sporirea eficienței sistemelor de plată, perfecționarea compatibilității cu sistemele moderne de plată mobilă și viteza îmbunătățită de operare. În același timp, unele presupuse avantaje ale criptomonedei pot fi de fapt dezavantajoase în anumite condiții și invers (Ramassa, P., Leoni, G., 2020).

Unul dintre dezavantaje este vulnerabilitatea securității împotriva atacurilor cibernetice. Acestea pot afecta confidențialitatea datelor conturilor și tranzacțiilor utilizatorilor, întreprinderilor sau guvernelor (Criptoactive –perspective de recunoaștere contabilă în era tehnologică, 2023).

Un al doilea dezavantaj este reprezentat de ușurința prin care oamenii pot abuza de sistemul slab de supraveghere a autorităților naționale prin anonim. Acest lucru încurajează utilizatorii să efectueze fraude. Un alt dezavantaj este constituit de volatilitatea sporită care creează un viitor imprevizibil și nesigur, amplificând riscul de pierdere a investițiilor. Acest lucru este generat din cauza faptului că prețul criptomonedei este stabilit în funcție de cererea de cumpărare, întrucât prezintă o limită numerică de unități, astfel când moneda este vândută de un număr mare de utilizatori, prețul acesteia scade.

În zilele noastre, încă nu s-au stabilit standarde sau clasificări contabile precise sau mondiale în privința monedelor digitale. Există, de asemenea, un efect nefavorabil în ceea ce privește lipsa unor clasificări contabile evidente, deoarece prezintă dificultăți asupra utilizării informațiilor financiare pe care le oferă, astfel afectând metodele decizionale ale consumatorilor documentelor financiare.

Tratamentul contabil nestrict reprezintă un factor nefavorabil ce influențează valoarea piețelor de capital, dar și a firmelor de contabilitate (Rădescu, Teona-Elena, Rusu, Lorena, 2020). Un alt inconvenient este subiectivitatea prin care se decide prețul monedelor, așadar costul acestora fluctuează, ceea ce încurajează folosirea judecății profesionale. Companiile se folosesc de acest lucru prin metode contabile pentru a crește profitul și valoarea contabilității, efectul fiind unul negativ, deoarece cei interesați au dificultăți în evaluarea exactă a veniturilor firmei. O companie poate să pară mai potentă financiar manipulând câștigurile prin intermediul practicilor contabile. Prin aplicarea regulilor stricte IFRS și GAAP, acest proces înșelător poate fi combătut.

Politica contabilă privind criptomonedele nu prevede reglementări specifice în normele juridice din România, acestea nefiind acceptate pentru a fi tranzacționate pe o piață autorizată. De altfel, nu se pot considera monede „clasice” în înțelesul aprobat de legile în domeniu. Monedele digitale nu exprimă

încredere deoarece apar îndoieli asupra naturii lor, asupra reflectării în situațiile de impozitare sau financiare, legalității tranzacțiilor efectuate cu acestea, atât în România, cât și la nivel global.

De asemenea, datorită faptului că monedele virtuale nu pot fi supravegheate la nivel mondial și sunt într-o continuă dezvoltare, acestea sunt intitulate de Banca Națională a României drept active speculative, deosebit de riscante și instabile. Normele contabile din alte state adesea clasifică monedele digitale ca fiind stocuri sau active intangibile. Având în vedere că în România procedura contabilă are și efecte fiscale, experții au frecvent neclarități în legătură cu contabilizarea exactă a tranzacțiilor cu criptomonede. În prezent, o preocupare a instituțiilor administrative și judiciare este impozitarea criptomonedei. Specialiștii în fiscalitate, inspectorii fiscali și investitorii sunt atenți la aspectele de natură fiscală, în ciuda caracterului deficitar al cadrului legal național.

Un câștig din transferul de monedă virtuală se realizează practic atunci când moneda digitală este schimbată în monedă fiduciară. Acest profit poate fi impozitabil doar atunci când utilizatorul are în contul său bancar una dintre monedele convenționale și le poate folosi în scopuri personale.

Profitul realizat din tranzacția criptomonedelor reprezintă diferența pozitivă a prețului din momentul în care o monedă a fost cumpărată și momentul în care a fost vândută. Persoanele fizice care generează câștiguri din tranzacționarea monedelor virtuale au obligația de a declara prin depunerea Declarației Unice, aferent fiecărui an fiscal, până în data de 25 mai și de a plăti taxele. Profiturile realizate din tranzacționarea monedelor virtuale sunt diminuate de impozitul pe venit de 10% și de contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS), dar nu și de contribuția de asigurări sociale (CAS).

Conclusions

În concluzie, criptomonedele sunt monede virtuale ce folosesc tehnologia blockchain, fiind deținute de persoane atât fizice, cât și juridice, având ca scop efectuarea plăților și prin intermediul cărora se pot genera venituri prin tranzacționarea acestora. Suntem de părere că domeniul criptovalorilor este în continuă expansiune, iar în viitor ele vor face parte din viața fiecărui om, în ciuda dezavantajelor care cu siguranță vor fi reglementate, având în vedere felul în care tehnologia se dezvoltă, aflându-ne în era digitalizării. La nivel național, criptomonedele sunt considerate de către Banca Națională a României active speculative, pentru că prețul acestora oscilează de la o zi la alta și nu poate fi anticipat. În România, sistemul fiscal nu este complet pregătit pentru impozitarea profitului înregistrat în domeniul monedelor virtuale, iar prin managementul câștigurilor, companiile își pot înșela investitorii în privința puterii lor financiare, folosind practicile contabile.

Referințe bibliografice

1. A value-based approach to the adoption of cryptocurrencies. (2023). *Journal of Innovation & Knowledge*, 2-10.
2. Alsalmi, N., Ullah, S., Rafique, M. (2023). Accounting for digital currencies. *Research in International Business and Finance*, 1-10.
3. Criptoactive –perspective de recunoaștere contabilă în era tehnologică. (2023). *Audit financiar*, 421-447.
4. Fortin, M., Pimentel, E. (2024). Bitcoin: An accounting regime. *Critical Perspectives on Accounting*, 1-17.
5. Rădescu, Teona-Elena, Rusu, Lorena. (2020). Controverse privind monedele virtuale – este pregătită contabilitatea pentru recunoașterea lor? *ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI*.
6. Ramassa, P., Leoni, G. (2020). Standard setting in times of technological change: accounting for cryptocurrency holdings. *AAAJ*, 1598-1624.